

โครงการศึกษาผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และแอ่งเจ้าพระยาตอนล่าง (ปีที่ 3 – 4)

<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพิ่มประสิทธิภาพระบบเครือข่ายสถานีสังเกตการณ์น้ำบาดาล และระบบติดตามแผ่นดินทรุดและเสถียรภาพของโครงสร้างใต้ดินให้ครอบคลุมพื้นที่ศึกษา 2) ปรับปรุงข้อมูลชั้นน้ำบาดาลให้ทันสมัยทั้งด้าน การแผ่กระจายตัว ความลึก ความหนา โดยการจำแนกชั้นน้ำบาดาลที่ระดับความลึกต่าง ๆ 3) ศึกษาสถานการณ์ด้านน้ำบาดาลโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการประเมินการรुक้าของน้ำเค็ม การทรุดตัวของแผ่นดิน และประเมินปริมาณการสูบน้ำบาดาลที่เหมาะสม 4) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบที่มีต่อแหล่งน้ำบาดาล และแผนแม่บทในการบริหารจัดการแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่วิกฤตการณ์น้ำบาดาล 5) ฝึกฝนบุคลากรให้มีการเรียนรู้ และได้เทคโนโลยี มาตรฐาน และเทคนิคในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีน้ำเค็ม และในพัฒนาบ่อในระดับลึก ตลอดจนการประเมินการรुक้าของน้ำเค็ม และผลกระทบจากการใช้น้ำบาดาล 	<p>พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และแอ่งน้ำบาดาลเจ้าพระยาตอนล่าง ครอบคลุม 21 จังหวัด</p> <p>ระยะเวลาดำเนินงาน 38 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม 2560 – 29 กุมภาพันธ์ 2563</p> <p>ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <p>ติดตามข่าวสารได้ที่ http://gwlcpc.bgcr.dgr.go.th</p>
---	---

ผลการดำเนินงาน

- 1) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำบาดาลภายหลังจากมีการควบคุมการใช้น้ำบาดาล พบว่ามีแนวโน้มปริมาณการใช้น้ำที่ลดลงจนถึงคงที่ และระดับน้ำบาดาลมีแนวโน้มคืนตัวสูงขึ้น และคงที่ แต่ยังคงพบว่าในบางพื้นที่ที่การใช้น้ำบาดาลในภาคธุรกิจยังมีปริมาณที่สูงอยู่ ได้แก่ อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม และอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งระดับน้ำบาดาลมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องมีการติดตามเฝ้าระวังเป็นพิเศษ
- 2) สถานการณ์แผ่นดินทรุด สรุปได้ว่าพื้นที่ทั่วไปมีอัตราการทรุดตัวเฉลี่ยประมาณ 0-1 เซนติเมตรต่อปี บางแห่งอาจจะพบว่ามีอัตราการทรุดตัวเฉลี่ยประมาณ 1-2 เซนติเมตรต่อปี ได้แก่ บางพื้นที่ของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- 3) รูปแบบ และแนวโน้มการรुक้าของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาล แบ่งตามช่วงความลึก ดังนี้
 - ช่วงความลึกน้อยกว่า 50 เมตร พบค่าความเค็มค่อนข้างสูงบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของพื้นที่ศึกษา แต่ช่วงความลึกนี้ไม่มีการนำน้ำมาใช้ประโยชน์ ยกเว้นพื้นที่นาทุ่ง บริเวณจังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร
 - ช่วงความลึก 50-300 เมตร พบค่าความเค็มสูง บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครปริมณฑล และบริเวณที่ติดกับอ่าวไทย โดยการเพิ่มขึ้นของน้ำเค็ม เกิดการรั่วของท่อกรู ท่อกรอง รูปแบบกระจายตัวเป็นหย่อม ๆ ตามที่ตั้งบ่อน้ำบาดาล
 - ช่วงความลึกที่มากกว่า 300 เมตร ไม่พบค่าความเค็ม
- 4) มาตรการ ทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประจำทุกปีและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่แอ่งเจ้าพระยาตอนล่าง และเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล โดยเสนอเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบที่มีต่อแหล่งน้ำบาดาล
 - (1) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ควรต้องดำเนินนโยบายในการรักษาระดับน้ำบาดาลให้คืนตัวต่อไป เนื่องจากบางพื้นที่ในจังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรสาครที่ระดับน้ำยังมีแนวโน้มลดลง และมีอัตราการทรุดตัวเฉลี่ย 1.46 เซนติเมตรต่อปี
 - (2) ขยายสถานีตรวจวัด ติดตามระดับน้ำบาดาล และคุณภาพน้ำบาดาล ในชั้นน้ำบาดาลที่ลึกมากกว่า 150 เมตร และให้ครอบคลุมพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการใช้น้ำบาดาลที่ระดับลึกถึง 450-600 เมตร โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม
 - (3) คงค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลไว้ที่ 4.5 บาทต่อลูกบาศก์เมตร ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. 2555
 - (4) พื้นที่จังหวัดที่ติดชายฝั่งทะเล เช่นกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงจังหวัดที่อยู่ด้านฝั่งทะเลอ่าวไทย คุณภาพน้ำบาดาลในชั้นน้ำบาดาลที่ระดับไม่เกิน 50 เมตร มีคุณภาพน้ำเค็ม มีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในชั้นนี้เพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งน้ำเค็ม เห็นควรที่จะต้องเคร่งครัดและกำกับควบคุมกระบวนการเจาะบ่อน้ำบาดาล การออกแบบและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานในพื้นที่นี้เป็นพิเศษ รวมทั้งจัดทำบ่อสังเกตการณ์ และตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลที่ครอบคลุมด้านความเค็ม และสารเคมีที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้ง และรายงานผลการตรวจติดตามคุณภาพน้ำบาดาลให้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประจำทุกปี

